

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Beslut 16/2016		SIDA 1 (4)
Göteborg	DATUM 2016-03-23	DNR ÖN 2016/13

PARTER

SÖKANDE

Dag Sandahl, Östra Järnvägsgatan 18, 342 61 Moheda

MOTPART

Domkapitlet i Växjö stift, Box 527, 351 06 Växjö

BESLUT SOM ANSÖKAN AVSER

Svenska kyrkans överklagandenämnds beslut den 26 november 2014, beslut 34/2014, i ärende dnr ÖN 2014/33, se bilaga 1

SAKEN

Omprövning enligt 58 kap. 18 § första stycket kyrkoordningen

ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Överklagandenämnden avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Svenska kyrkans överklagandenämnd avslog den 26 november 2014, beslut 34/2014, ett överklagande av Dag Sandahl i ett ärende om påföljd i enlighet med regleringen i 31 kap. 12 § kyrkoordningen, se bilaga 1.

Dag Sandahl har begärt omprövning av Överklagandenämndens beslut och anfört bl.a. följande.

"Jag fälldes av Växjö domkapitel och tilldelades en skriftlig erinran den 31 januari 2014 med motiveringen att ett blogginlägg indikerat 'en koppling mellan Aritje Jackelén och det gamla Nazityskland'. Genom beslut i ÖN återförvisades ärendet till Domkapitlet i Växjö för erforderlig handläggning, ÖN 2014/11.

Domkapitlet tog sig an ärendet ånyo och fann att Dag Sandahl 'genom sitt agerande brutit mot löften han avgett vid sin prästvigning och i avsevärd mån skadat det anseende en präst bör ha. Domkapitlet finner därför att Dag Sandahl ska tilldelas skriftlig erinran. 'Domkapitlet hävdade att Dag Sandahl måste 'ha insett att hans skrivna ord kunde komma att uppfattas som om han anser att det skulle finnas en koppling mellan tillsättandet av ärkebiskopen och nazityskland'. (DK.s protokoll 2014-09-12, §152).

ÖN avslog mitt överklagande den 26 november 2014 (ÖN 2014/33) och skrev: 'Det som Dag Sandahl har skrivit på sin blogg i samband med ärkebiskopsvalet 2013 och som exemplifierats i domkapitlets anklagelseakt framstår som klart kränkande och mycket olämpligt. Texterna saknar det mått av omdömesgillhet som kan förväntas av en präst i Svenska kyrkan'.

Jag delade inte ÖN:s bedömning, som bygger mer på *eisegeisis* än *exegesis*, men har fram till februari i år betraktat saken som avgjord.

Den 5 februari publicerades Elisabeth Åsbrinks reportage *Kyrkan söker försoning med samerna* i DN.

I artikeln intervjuades Antje Jackelén. Hon beskrevs ha erfarenhet av kollektiv skuld, en känsla av skuld hon och hennes generation uppfattas 'vara impregnerade i':

'Jag har ju alltid, genom min uppväxt, funderat över rasbiologins förfärliga framfart. Jag har hört argumentet att man inte kan vara delaktig i ett brott 40 år efter att det begåtts men jag menar att man ändå är bärare av en historia som är förfärligt skuldbelastad.'

I hennes familj var modern och hennes släkt antinazistisk.

'På fars sida var man lojal med staten. Min farfar var posttjänsteman och man lydde överhögheten, var goda medborgare. I dag skulle man förmodligen klassas som medlöpare. Men det var ett totalitärt system, man skulle ha Hitlerporträtt hemma. Min far fyllde 20 år 1945 och tog från skolan direkt in i kriget. Han hade inget val. Antje Jackelén vet inte så mycket om sin fars erfarenheter som tysk soldat i öst.'

Vad som än uttrycks i DN-intervjun, så klarlägger Antje Jackelén en koppling till nazismen och beskriver den som känsla av skuld.

Jag kritiserades för lösryckta ord, tagna ur sitt sammanhang eller tolkade i något sammanhang. Antje Jackelén återger faktiska förhållanden.

Hennes far deltog i krigets slutskede inte i öst, dvs. Operation Barbarossa, men i strider i östra Tyskland mot amerikanska förband (han hamnade i vart fall i amerikansk krigsfångenskap) och i hennes fars hem fanns alltså ett porträtt av Führern på väggen. Så var det inte i alla tyska hem. Ingenting av detta uppseendeväckande har jag kommenterat i något av de slumpmässigt utvalda och därefter kritiserade blogginläggen. Huruvida Jackeléns farfar bara var medlöpare eller därtill partimedlem borde kunna klarläggas. Det var en stor andel tjänstemän bland de 7.5 miljonerna partimedlemmar. Antagligen var hennes far med i Hitlerjugend och fick ideologisk skolning där. Hela

den tyska ungdomsrörelsen hade ju inkorporerats där, också t ex KFUM.

Jag hör inte heller till dem som menar att det för den som är född år 1955 i Tyskland är meningsfullt att bära på en känsla av skuld över det som hände. Kollektiv skuld kan de ha som kollektivt röstade för nazismen och naturligtvis den majoritet som i all tysthet anpassade sig.

Däremot finns det en efterkrigsgeneration som alltså hölls eller höll sig ovetande om vad fäderna gjort under kriget och vilka erfarenheter de bar med sig. Tystnadens kultur bröts i Tyskland först med barnbarnens frågor och då är vi på närmare 50 års avstånd från kriget. *'Opa war kein Nazi'*-temat, alltså. Men det finns alltså också barn till soldaterna som aldrig brytt sig om att försöka ta reda på i vilket krigsförband fadern tjänstgjorde och var detta förband sattes in. Det kan tyckas vara ett passivt sätt att hantera en känsla av skuld.

Det är nu blott alltför uppenbart att det finns en av Antje Jackelén återgiven verklighet som återställer proportionerna. Det jag skrev på bloggen kan i sammanhanget inte längre uppfattas som 'klart kränkande och mycket olämpligt'. Det hade inte ens varit klandervärt om jag skrivit att 'Svenska kyrkan hämtat en ärkebiskop med rötterna i en familj av nazistiska medlöpare'. Uppseendeväckande, kanske, men inte 'klart kränkande' eftersom detta är vad Antje Jackelén själv förtäljer DN, som sedan offentliggör. Det finns en faktisk verklighet som blottar något som går vida utöver också vad de tolkade blogtexterna säger.

Det finns verkligen en koppling mellan ärkebiskopen och nazismen, en koppling för vilken Antje Jackelén alltså känner skuld. Jag skulle önska att hon inte behövde känna det så, men det torde vara en fråga att hantera för hennes själasörjare.

Mot bakgrund av den till DN lämnade informationen begär jag att ÖN överprövar sitt beslut att inte undanröja domkapitlets beslut att tilldela mig en skriftlig varning samt undanröjer detta beslut."

SKÄL FÖR ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Enligt 58 kap. 18 § första stycket får ett ärende prövas på nytt om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl för det.

Bestämmelsen är avsedd att utgöra en motsvarighet till resning enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Som framgår ska omprövning enligt detta stycke kunna ske om det på grund av något "särskilt förhållande" finns "synnerliga skäl" för en sådan ny prövning.

Med synnerliga skäl avses att möjligheten ska stå öppen vid grova fel i beslutsfattandet, både fel i förfarandet och i själva beslutet. Det kan också vara fråga om att nya omständigheter eller bevis kommit fram och att dessa ställer avgörandet i en helt annan dager. En kombination av t.ex. ny bevisning och handläggningsfel kan också leda till omprövning. Ytterligare ett exempel är om beslutet är så ofullständigt eller oklart, att det inte går att utläsa vad som faktiskt har beslutats.

Innebörden av att omprövning beviljas är att saken blir föremål för ny prövning, antingen i den instans som förfarit felaktigt eller – om saken är självklar – direkt i beslutet om prövning på nytt.

Överklagandenämnden finner att det som Dag Sandahl nu har anfört inte innebär att det finns synnerliga skäl för att pröva ärendet på nytt. Hans begäran om omprövning ska därför avslås.

Överklagandenämndens beslut får enligt 16 kap. 7 § kyrkoordningen inte överklagas.

Johan Munck

ORDFÖRANDE

Lars Bjurstam

SEKRETERARE/FÖREDRAGANDE

I BESLUTET HAR DELTAGIT

**Johan Munck, Esbjörn Särdaqvist, Hans-Olof Hansson, Torgny Werger och
Ingrid Karlsson. Enhälligt.**

FÖREDRAGANDE

Lars Bjurstam.

NÄRVARANDE UTAN ATT HA DELTAGIT I BESLUT

Kjell Kallenberg, Annika Borg, Ingrid Borgström och Maria Wetterstrand Hagström.

EXPEDITION TILL

Sökanden

Motparten
